

Czy ludzie mają datę ważności? Wielu żyje do 100 lat, niewielu przekracza 115

Autor tekstu: **Matt Ridley**

Tłumaczenie: **Monika Stogowska**

(Kilka drobnych korekt wprowadzonych po publikacji w WSJ znajduje się w nawiasach kwadratowych, dziękuję Stephenowi Coles z UCLA.)

Po stylowym świętowaniu w minionym tygodniu swojego 60-tego roku na tronie, królowa brytyjska Elżbieta II może teraz oczekiwać pobicia kolejnych rekordów. Jest już, mając 86 lat, najstarszym brytyjskim monarchą (gdyby zmarła teraz, jej syn stałby się natychmiast 12-tym najstarszym). 10 września 2015 minęłaby królową Wiktorię, stając się najdłużej panującym monarchą w brytyjskiej historii. By pobić Ludwika XIV (który objął tron w wieku 4. lat), musiałaby żyć 98 lat.

Elżbieta II wciąż świetnie się trzyma, ale maksymalna ludzka żywotność wcale nie wzrasta tak szybko jak średnia długość życia, która leci w górę na całym świecie, z prędkością około trzech miesięcy rocznie, głównie z powodu postępu w zapobieganiu przedwczesnej śmiertelności. W istocie, być może doszliśmy już do jakiegoś limitu maksymalnej żywotności — może z powodu doboru naturalnego, który, z jego ścisłym skupieniem się na sukcesie reprodukcyjnym, nie ma żadnej szczególnej potrzeby, by zachować geny pozwalające nam żyć 150 lat.

Najstarsza kobieta świata, Besse Cooper, emerytowana nauczycielka z Georgii, według Zespołu Badającego Gerontologię, organizację badającą kwestie starzenia się, skończy 26 sierpnia 116 lat. To znakomity wiek, ale sporo brakuje mu do rekordu: 122 lata i 164 dni, ustanowiony przez Jeanne Calment z Francji w 1997 roku. Innymi słowy, jeśli pani Cooper do niego dotrze, rekord pani Calment trwałby 21 lat; jeśli nie uda jej się tego zrobić, być może dłużej.

To długi okres czasu, biorąc pod uwagę, że na świecie żyje teraz blisko pół miliona stulatków. Ta liczba [wzrasta](http://www.thecentenarian.co.uk/how-many-people-live-to-hund-red-across-the-%20globe.html) (http://www.thecentenarian.co.uk/how-many-people-live-to-hund-red-across-the-%20globe.html) o 7% rocznie, ale liczba tych powyżej 115 roku życia nie rośnie wcale.

Jeśli pani Cooper nie pobije rekordu, jest tylko dwóch 115-latków do podjęcia wyzwania i jeden z nich jest mężczyzną — Jiroemon Kimura, emerytowany listonosz z Kyoto. Siedem miesięcy dzieli go od pobicia rekordu swojej płci, ustanowionego przez Christiana Mortensena, zmarłego w 1998. Ale pan Kimura ma mniejszą szansę niż kobieta, by dożyć 122 lat i [mniej jest](http://www.grg.org/Adams/I.HTM) (http://www.grg.org/Adams/I.HTM) kobiet powyżej 115 lat dzisiaj (dwie) niż w 2006 (cztery) i nawet w 1997 (trzy [powinny być cztery]).

Co najmniej [dwoje ludzi](http://www.grg.org/Adams/I.HTM) (http://www.grg.org/Adams/I.HTM) zmarło po swoich 110. urodzinach w XIX wieku, jeśli wierzyć metrykom [nie: jeden z nich nie miał metryki]. Więc wzrost o 12 lat w maksymalnej długości życia w XX wieku był tylko w jednej trzeciej tak duży, jak wzrost średniej długości życia w tym czasie (36 lat).

W 2002 roku James Vaupel z Instytutu ds. Badań Demograficznych im. Maxa Plancka w Rostocku w Niemczech [zaskoczył](http://user.demogr.mpg.de/jwv/pdf/scienceMay2002.pdf) (http://user.demogr.mpg.de/jwv/pdf/scienceMay2002.pdf) demografów, wykazując, że każde opublikowane oszacowanie poziomu, na którym przeciętna długość życia zatrzyma się, zostaje złamane w ciągu kilku lat. Jay Olshansky z Uniwersytetu w Illinois [spiera się](http://web.mac.com/sjajo/SJayOlshansky/Backgro und_files/NEJM2005final.pdf) (http://web.mac.com/sjajo/SJayOlshansky/Backgro und_files/NEJM2005final.pdf) jednak, że od 1980 nie jest to prawdziwe dla starych już ludzi w bogatych krajach, takich jak USA. Oficjalne szacunki pozostałych lat życia dla 65-letnich kobiet powinny być skorygowane w dół.

Dzięki zdrowszemu trybowi życia, coraz więcej ludzi żyje do późnej starości. Ale nie jest to niezgodne z pewnym rodzajem daty ważności żywotności ludzkiej. Większość naukowców sądzi, że rozkład ciała ludzkiego związany ze starzeniem się nie jest sam w sobie zaprogramowany genetycznie, ale zaprogramowane są mechanizmy naprawy, które opóźniają ten rozkład. U ludzi geny, które pomagają utrzymać cię przy życiu jako rodzica lub nawet dziadka miały selektywną przewagę dzięki pomocy w dobrym rozwoju dzieci, ale te, które trzymają Cię przy życiu jako pradiadka — który prawdopodobnie nie gra wielkiej roli w dobrobycie i przetrwaniu swoich prawnucząt — przypuszczalnie nigdy nie przyczyniły się do sukcesu reprodukcyjnego.

Innymi słowy, prawdopodobnie nie ma ograniczeń co do liczby ludzi mogących osiągnąć 90 lub 100 lat, ale pojawienie się więcej niż garstki 120-latków być może nigdy nie będzie możliwe, a 150 lat jest prawdopodobnie nie do osiągnięcia, nawet dla monarchy (o ile nie wkroczy inżynieria Racjonalista.pl

genetyczna).

Mój ostatni [artykuł w Mind and Matter](http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303918204577448601182476234.html) (<http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303918204577448601182476234.html>) w Wall Street Journal.

[Tekst oryginału](http://www.rationaloptimist.com/blog/do-human-beings-carry-expiration-dates.aspx). (<http://www.rationaloptimist.com/blog/do-human-beings-carry-expiration-dates.aspx>)

The Rational Optimist, 10 czerwca 2012r.

Matt Ridley

Ur. 1958. Brytyjski pisarz popularnonaukowy, sympatyk filozofii libertariańskiej. Współzałożyciel i b. prezes International Centre for Life, "parku naukowego w Newcastle. Posiada doktorat z zoologii (Uniwersytet Oksfordzki). Przez wiele lat prowadził dział naukowy w "The Economist", pisał także dla "Daily Telegraph". Autor książek: *The Red Queen: Sex and the Evolution of Human Nature* (1994; pol. wyd. *Czerwona królowa*, 2001, tłum. J.J. Bujarski, A. Milos), *The Origins Of Virtue* (1997, wyd. pol. [O pochodzeniu cnoty](#), 2000, tłum. M. Koraszewska), *Genome* (1999; wyd. pol. *Genom*, 2001, tłum. M. Koraszewska), *Nature Via Nurture: Genes, Experience, and What Makes us Human* (także jako: *The Agile Gene: How Nature Turns on Nurture*, 2003), *Rational Optimist* 2010.

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)



(Publikacja: 20-06-2012)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8128) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,8128>)

Contents Copyright © 2000-2012 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2012 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl